

vel bør anerkjende den større Fordegodsbesidders testamentariske Villie som den mindre Jordeters, saa vilde jeg være strandet paa uoverstigelige Hindringer. Derfor er der om ikke en formel logisk Sammenhæng mellem disse Bestemmelser, dog en aldeles afgjort praktisk-politisk Sammenhæng. Man kan som sagt ikke bortkaste denne Paragraph uden at bortkaste et Led i hele Lovforslaget; og det vide vi jo Alle, at naar man river en Piss ud af Bundet, er Pilebundet svækket. Efter min fulde Overbeviisning er det et berettiget Onske hos Besidderne af Jord, at de gjennem en sidste Villie kunne udøve en fri Raadighed; en meget fri Raadighed med Hensyn til Delingen af Arven mellem deres Børn. Jeg anseer det for godt, at Forældremyndigheden i saa Henseende er stærk. Jeg troer, at det er en naturlig og rundt om i Landet grundfæstet Anskuelse, at saa bør det være. Vi, som leve under saa høist forskjellige Forhold i Kjøbstæderne, kunne meget let, troer jeg, komme til at underrudere de vedfæstede Anskuelser i modsat Retning, som ikke saa let komme til Orde, naar de ikke netop angribes, men som nok vilde reise sig, naar man aldeles vilde træde dem under Tødder. Med Hensyn til Gjennemførelsen af denne Grundanskuelse kan Ingen undre sig over, at jeg holder mig til den simple Form, Nedbrydelsen af 12 Tønders-Stranken. Dersom Lovgivningen var en anden, kunde jeg maastee være gaaet en anden Vej; men da jeg vilde ansee det for ganske urigtigt at gjøre Forandringer i Bestemmelserne i Lovene af 1769, 1837 og 1847, saa førtes jeg uvilkaarlig til den Form, som her er fulgt, nemlig at give samtlige større Fordeleendomsbesiddere de samme Rettigheder, som de have, der nu bevæge sig mellem 1 og 12 Tønder Hartkorn; ja jeg skulde være gaaet videre endnu, ned under 1 Td., dersom jeg ikke saa havde fundet Banfælgigheder, som jeg for Diebliffet ikke var istand til at løse. Kunne de senere løses, skal det være mig kjær, og jeg skulde gjerne medvirke dertil. Jeg kom ved at gaae under 1 Tønde til saadanne Forhold, hvor Jorden ikke altid var det Overveende, men hvor Bygningerne hyppigt vilde være det; men derved kom jeg aabenbart for langt bort fra det fore-

liggende Lovforslag. Men dersom de ærede Medlemmer ville understøtte mig, og jeg vedbliver at virke i denne Stilling, skal det, som sagt, være mig kjær under andre Forhold at arbejde paa en større Udvidelse af Testationsretten. Jeg troer altsaa ikke, at man med Rette kan bebreide mig nogen Inconsequent, naar jeg ved nærværende Lovforslag stiller mig paa det praktiske Standpunkt, samler de forskjellige Synspunkter, som ere afgjørende for mig, og efter bedste Evne fastholder alle de Bestemmelser, som ikke kunne tilfidesættes og kuldcastes, uden at der kommer et Resultat ud, deraf, som jeg ikke længere kunde kjendes ved. Disse Betragtninger gjælde den egentlige Hovedbestemmelse, som det er mig kjær, at Udvalget har ladet uantastet, nemlig at den Selveierbønder ved Forordningerne af 13de Mai 1769 og 22de November 1837, jfr. Placat af 17de Marts 1847 hjemlede Testationsret herefter tilkommer alle Stier af Landeieendomme paa een Tønde Hartkorn eller derover.

Underledes staaer jo Forholdet naturligtvis med Hensyn til den anden Deel af Paragraphen. Om den har der i Udvalget været saa forskellige Meninger, at der jo vel og her i Thinget er Meningsulighed derom. Jeg maa tilstaae, at de Grunde, i Kraft af hvilke jeg ansaae det for rigtigt at optage denne anden Sætning i § 23, ikke for mig have taet deres Vægt, uanseet de Indvendinger, jeg har hørt. Jeg skal derfor tillade mig at forelægge Thinget mine Anskuelser i saa Henseende; det er ganske vist ikke væsentligt andet, end hvad der allerede er blevet sagt, men vedkommende Minister har jo en naturlig Opfordring til ogsaa selv at forklare, hvorfor han har opstillet et foreliggende Forslag. Det gaaer jo naturligtvis ud fra samme Grundsynspunkt, nemlig Respect for Forældrenes Myndighed; det gaaer ud fra den Grundsatning, som jeg troer er rigtig, at ikke saa sjelden en Fader kan ønske, at den Gaard, han besidder, skal blive i Sønnens Besiddelse, i Familiens Besiddelse, selv om maastee denne Søn ikke i Diebliffet just tegner til at ville blive en fortrinlig Bestyrer af en saadan Eiendom. Spørgsmaalet er da dette: Er det noget saa